

Szabálytalanságok és csalások sorozata jellemezte a tavalyi magyarországi választásokat?

Nyugat.hu - 2020-06-17 07:49:59

Tartós és aggasztó tendenciákat derített fel az Unhack Democracy kutatása, amely most a tavalyi európai parlamenti és önkormányzati választások tisztaságát vizsgálta.

Az Unhack Democracy egy alulról szerveződő, a demokrácia előmozdítását célzó, Belgiumban bejegyzett nonprofit szervezet, amely Európában támogatja és vizsgálja a választások tisztaságát.

A szervezet új kutatásához 851 szavazatszámiláló bizottsági tag megfigyelésén és tapasztalatain alapszik, amiket egy 42 kérdésből álló online kérdőív és 50 személyes interjú során gyűjtöttek össze 15 megyében.

A 2019-es kutatás során hasonló minták rajzolódtak ki, mint a 2018-as parlamenti választásról készült kvalitatív felmérésükben. Akkor magyar és nemzetközi politológusokból, adatelemzőkből és stratégákból álló csapat olyan széles körű szabálytalanságokat és visszaéléseket fedezett fel, amelyek elég súlyosak ahhoz, hogy Orbán Viktor parlamenti kétharmados többségét megkérdőjelezzék.

A szervezet megállapításai szerint

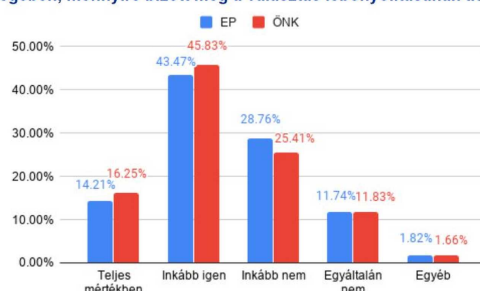
2018-ban és 2019-ben az ország választási integritása szisztematikusan romlott, amit a növekvő szabálytalanságok és csalások sorozata is alátámaszt.

Azt is kiemelték, hogy a magyarországi média helyzete, a kampányfinanszírozás kérdése, a választókerületek határainak elfogult átrajzolása, a választási rendszer átalakítása stb., amelyek akár egyenként is befolyásolhatták a választások kimenetelét, nem voltak a vizsgálat fókuszában.

A vizsgálat összegzése számokban

A 2019-es európai parlamenti választáson dolgozó szavazóköri pártdelegáltak **40,5** és az önkormányzati választáson részt vett delegáltak **37,2 százalék**a nem bízott a választások lebonyolításának tisztaságában.

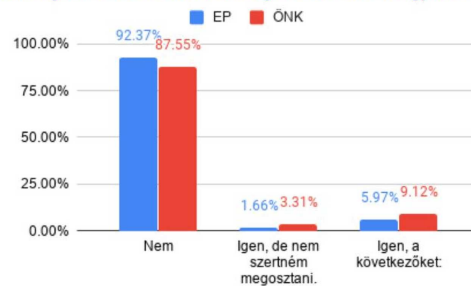
Össességében, mennyire bízott meg a választás lebonyolításának tisztaságában?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

A válaszadók saját bevallása szerint az EP választáson **10,9 százalékuk, az önkormányzati választáson pedig 17,8 százalékuk nem jegyzőkönyvezte az észlelt rendellenességeket**(pl.: az idősoththonokban élők tudatos befolyásolását, a szavazatvásárlást, a választók törvénytelen mozgósítását stb.).

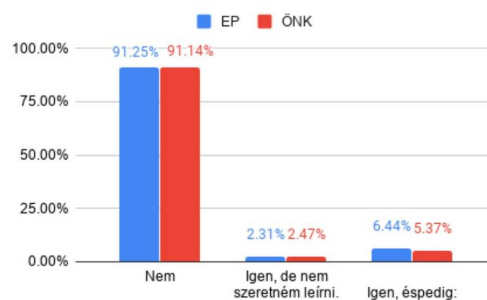
Általánosságban észlelt rendellenességet az Ön által felügyelt szavazókörben?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

Az EP választás kutatásban résztvevő delegáltjai **8,8 százaléka és az önkormányzati választásra delegáltak 7,8 százaléka számolt be arról, hogy észlelt rendellenességet a mozgóurnás szavazatok kezelését és feldolgozását illetően**. A tanúvallomások elsősorban az idősoththonokban élő, magatehetetlen emberek tömeges megfélemlítéséről adnak tanúbizonyságot.

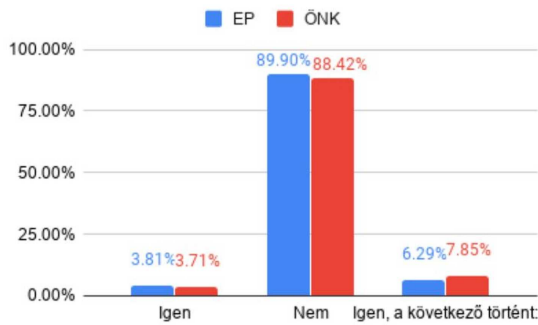
Tud olyan rendellenességről, ami a mozgóurnás szavazatok kezelését és feldolgozását érinti?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

Az önkormányzati választásokról szóló felmérésben a delegáltak **12 százaléka számolt be törvénytelen mozgósításokról a kormánypárt részéről**, amik gyakran a szavazókörökön belül, telefonon keresztül zajlottak az elnök és jegyzőkönyvvezető közreműködésével. Az **2019-es EP és önkormányzati választás vizsgálata során négy esetről számoltak be a delegáltak, amikor a határon túli szavazókat szervezetten szállították a szavazókörökbe.**

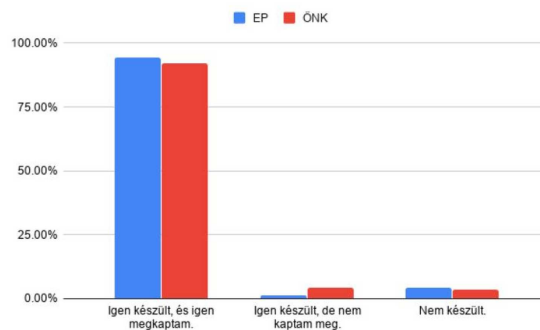
A nap folyamán felmerült-e Önben a szavazatvásárlás vagy a láncszavazás gyanúja?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

A szociális juttatások, a munkahely biztosításának (kormánypárti) szavazathoz kötése és a megfélemlítés újabb bizonyítékai kerültek elő a 2019-es EP és az önkormányzati választás során, amelyek bizonyítékként szolgálnak a folyamatosan kiépülő és megerősödő választási klientúra-rendszerre. **Az EP választás után megkérdezett delegáltak 10,1 százaléka észlelt szavazatvásárlást, illetve láncszavazást, az önkormányzati választáson ez az arány 11,6 százalék volt.**

Készítettek-e fénymásolatot a jegyzőkönyvekről? Ezt megkapta?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

A delegáltak **74,2 százaléktól kérték el a pártok** az EP választás után a jogorvoslati lehetőség szempontjából is fontos **jegyzőkönyvek másolatait és kérdezték meg tapasztalataikat.** Az önkormányzati választáson ez az arány **76,4 százalék volt.**

Észlelt rendellenességet a szavazatszámolásról készített jegyzőkönyv rögzítése, informatikai feldolgozása közben?

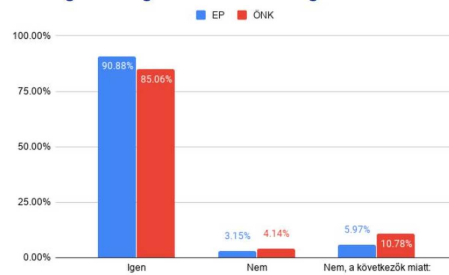

fotó: Forrás: Unhack Democracy

A vizsgálat három olyan esetet is feltárt, amikor **a delegáltakkal több példányban üres jegyzőkönyveket akartak aláíratni**, ami felveti a visszaélés lehetőségének gyanúját. **Az EP választáson 9,1 és az önkormányzati választáson részt vett delegáltak 14,9 százaléka fejezte ki elégedetlenségét a bizottsági elnök munkájával kapcsolatban.** A

válaszadók közül legtöbben a szabályok ismeretének és a pártatlanság hiányát, valamint az ellenséges magatartást emelték ki.

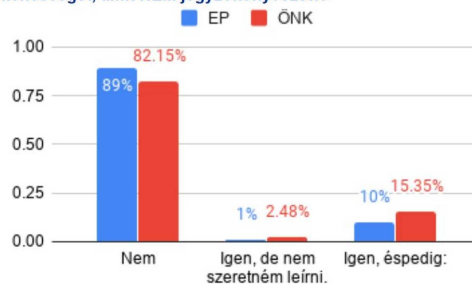
Összességében elégedett volt a bizottsági elnök felkészültségével?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

Az **EP és az önkormányzati választást követően** a megkérdezettek **közel 8 százaléka és az önkormányzati választás után 9 százaléka** válaszolta azt, hogy **rendellenességet észlelt jegyzőkönyv rögzítése, informatikai feldolgozása közben**. Az önkormányzati választásra delegált ellenzékiek közül **négyen említették meg, hogy arról tájékoztatták őket, hogy leállt a Nemzeti Választási Rendszer**.

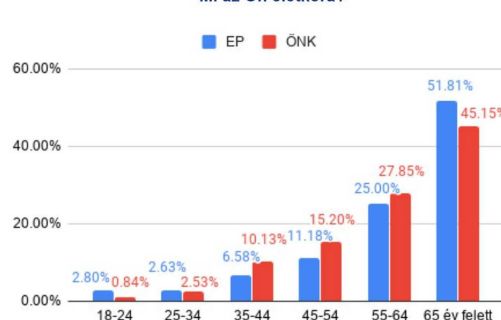
Észlelt-e rendellenességet, amit NEM jegyzőkönyvezett?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

Minden jelölő szervezet érdeke, hogy olyan jól képzett pártdelegáltak képviseljék, akik képesek megbirkózni a minimum 15 órás kimerítő munkanap kihívásaival. A delegáltak életkorát vizsgálva, kiugró az az adat, miszerint **az EP delegáltak 51,8 százaléka és az önkormányzati választáson részt vettek 45 százaléka 65 évnél idősebb**.

Mi az Ön életkora?

fotó: Forrás: Unhack Democracy

Az összellenzék a szavazókörök 24,5 százalékába egyetlen egy SZSZB tagot sem delegált az EP választáson. Az önkormányzati választáson a szavazókörök 17 százalékában nem volt ellenzéki jelenlét.

A szervezet ajánlásai az Európai Uniónak

1. Az Európai Bizottságnak jobban össze kell hangolnia az EU és az EBESZ választási megfigyelő misszióit.
2. Az Európai Bizottságnak ki kell terjesztenie az Európai Cselekvési Terv (European Democracy Action Plan) hatáskörét.
3. Minden tagállamban biztosítani kell a polgári választási megfigyelést.
4. Legyen minden olyan tagállamban EBESZ/ODIHR teljes megfigyelő misszió, ahol a 7-es cikkely szerinti eljárás zajlik.
5. A Citizens for Europe program keretein belül az EU támogassa a választás megfigyelését illetve az állampolgárok és civil szervezetek bevonását

A szervezet javaslatai a parlamenti pártoknak

1. A delegáltak a bizottsági munkára való megfelelő felkészítéséhez gyakorlatiasabb oktatásra van szükség, különös tekintettel a jegyzőkönyvek kezelésére, a delegáltak jogköreire és az észlelt rendellenességek jegyzőkönyvezéseinek fontosságára vonatkozóan.
2. Szükséges, hogy a fiatalok körében is elterjedjen az SZSZB tagság és a szavazatszámítás fontossága.
3. Szükséges, hogy minden szavazókörben legalább kettő, a helyi függőségi rendszertől független, jól felkészített ellenzéki delegált bizottsági tagként jelen legyen, különben a választás tisztasága nem biztosított, ha az SZSZB többségben kormánypárti delegáltakból, illetve a kormánypártokhoz közeli önkormányzati választottakból áll.
4. A delegáltak városi felül- és a vidék alulreprezentáltsága elkerülése érdekében a pártok delegáltjainak egységesebb koordinációja szükséges.
5. Szükséges, hogy a pártok kampányfelelősei is részt vegyenek a szavazatszámítással foglalkozó képzéseken.
6. Fontos, hogy a pártok a választás után is felvegyék a kapcsolatot a delegáltjaikkal, és hogy kiértékeljék a SZSZB tagok által a szavazatszámítás alatt észlelt anomáliákat, illetve, hogy párbeszédet folytassanak olyan szervezetekkel, akik a választásokon történő rendellenességeket vizsgálják.
7. A szakmaiság, a pártatlanság és a konfliktusok megoldása érdekében, fontos, hogy a kisebb szavazókörökben ne kizárólag helyi lakosok alkossák a bizottságokat, hanem külső tagok is.
8. Szükséges, hogy a jelölő szervezetek a delegáltak jelentkezéseit szervezettebben koordinálják és időben tájékoztassák az önkénteseket a rájuk váró feladatokról és fontos időpontokról (pl. az eskütételre vonatkozóan). Az SZSZB tagok kötelesek a választás előtt néhány nappal személyesen, a helyi polgármester jelenlétében esküt tenni. Ez számos esetben jelent jelentős logisztikai akadályt és

anyagi terhet jelent a delegáltak számára, különösen, ha a szavazatszámolás a lakóhelytől távol történik. Szükséges lenne ennek az elavult gyakorlatnak a modernizálása (pl.) eskütételre legyen az internetes megoldások segítségével, fizikai jelenlét nélkül is lehetőség.

9. Fontos lenne a delegáltaknak a jegyzőkönyveket a számolást követően azonnal lefényképezni, hogy elektronikusan el tudják juttatni az eredményeket a jelölőszervezeteknek, és hogy jelen legyenek, mikor az eredményt begépelik a Nemzeti Választási rendszerbe a bizalom növelése érdekében.

10. Mivel számos esetben a szavazatszámolási folyamat átláthatósága az SZSZB tagok számára sem biztosított (pl. az eredmények rendszerbe juttatása zárt ajtók mögött zajlik, és a delegáltak jelenléte nélkül szállítják el és zárják el az átjelentkező szavazatokat), szükséges lenne a nem ellenőrizhető és számon kérhető gyakorlatok kiküszöbölése.

11. A választási eljárásról szóló törvény abban az esetben, ha a bizottság többlet szavazatot talál az urnában (tehát több szavazat van, mint ahányan megjelentek) előírja, hogy a többletszavazatok számának megfelelő szavazatot minden párttól vagy minden jelölttől le kell vonni. Azokban a szavazó körökben, ahol adminisztrációs hibából adódnak többlet szavazatok, szükséges lenne a választás megismétlése.

A teljes elemzést [itt olvashatja el.](#)